

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapport 2006:52

Barnperspektivet vid långvarigt ekonomiskt bistånd och i avhysningsärenden

Granskning i 22 kommuner/stadsdelsnämnder

**Barnperspektivet vid
långvarigt ekonomiskt bistånd och i
avhysningsärenden**
Granskning i 22 kommuner/stadsdelsnämnder

Rapport 2006:52
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Socialkonsulent Christine Stähle

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enhet: Socialenheten
Adress: 403 40 Göteborg
Telefon: 031-60 50 00
Fax: 031-60 51 41
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

BAKGRUND	2
METOD	2
LÄNSSTYRELSENS UTGÅNGSPUNKTER VID GRANSKNINGEN.....	3
RESULTATET AV GRANSKNINGEN	4
Nämndernas riktlinjer och policy	4
Långvariga ärenden ekonomiskt bistånd	4
Kontakt	5
Arbete mot självförsörjning.....	5
Beslut utifrån barns bästa.....	6
Ferieinkomst	7
Funktionshindrade barn	7
Rättssäkerhet i handläggningen	7
Dokumentation	8
Helhetssyn	8
Avhysningsärenden	9
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING.....	10

Bakgrund

Länsstyrelsen har 2004 påbörjat en verksamhetstillsyn med syfte att i samtliga länets kommuner granska hur barnperspektivet fått genomslag i handläggningen av långvarigt ekonomiskt bistånd och i avhysningsärenden. Tillsynen kommer att pågå under tre år. Under 2004 granskades 20 kommuner/stadsdelsnämnder. Resultatet av denna granskning redovisades i Länsstyrelsens rapport 2005:31. Under 2005 har följande 16 kommuner granskats: *Essunga, Gullspång, Göteborg, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Mellerud, Mölndal, Strömstad, Tanum, Töreboda, Uddevalla och Vårgårda*. I Göteborg granskades sju stadsdelsnämnder: *Askim, Centrum, Högsbo, Kortedala, Linnéstaden, Majorna och Tynnered*.

Enligt 1 kap. 2 § socialtjänstlagen, SoL, ska vid åtgärder som rör barn särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver. Regeringen har i propositionen 1996/97:124 "Ändring i socialtjänstlagen" sagt att detta innebär att barnens situation bör uppmärksammas också då vuxna hos socialtjänsten ansöker om ekonomiskt eller annat bistånd till familjen.

Under senare år har uppmärksamhet riktats mot barnens situation i ekonomiskt utsatta familjer. I augusti 2004 presenterade regeringen rapporten "Ekonomiskt utsatta barn", Ds 2004:41. Utifrån uppgifter i denna tillsatte regeringen en särskild utredare med uppdrag att föreslå insatser för att förhindra vräkning och hemlöshet bland barnfamiljer. Denna utredning, "Vräkning och hemlöshet drabbar också barn", SOU 2005:88, presenterades i oktober 2005.

I januari 2005 tillsatte regeringen dessutom en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder som underlättar för människor att gå från försörjningsstöd till arbete. Utredaren ska också se över reglerna och ge förslag hur bedömning ska ske i fråga om ungdomars inkomster från feriearbete när föräldrarna uppbär ekonomiskt bistånd.

Länsstyrelsen har tidigare granskat sex kommuner avseende hur barnperspektivet tillgodosågs i långvariga socialbidragsärenden, rapport 2001:29. Länsstyrelsen har också granskat barnperspektivet i avhysningsärenden, rapport 2002:25. Utifrån iakttagna brister på olika håll i landet, skrevs rapporten "*Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd*" av Socialstyrelsen och länsstyrelserna gemensamt 2003.

Metod

Länsstyrelsen begärde att få ta del av nämndernas riktlinjer och policydokument avseende barnperspektivet i ekonomiska biståndsärenden och avhysningsärenden. Länsstyrelsen begärde också förteckningar över barnfamiljer, som den första juni 2005 har haft försörjningsstöd 10 månader eller längre och uppgifter om avhysningsärenden förekommit i barnfamiljer under 2004 och 2005. I förekommande fall begärdes förteckning också över avhysningsärenden.

Gruppen avhysningsärenden begränsades till ärenden där ansökan om avhysning inlämnats till Kronofogdemyndigheten.

Länsstyrelsen har granskat personakterna i samtliga avhysningsärenden. I fråga om de långvariga ekonomiska biståndsärendena har utgångspunkten varit att granska ett urval om femton ärenden hos varje nämnd. Hos de nämnder antalet långvariga ärenden var 15 eller färre har samtliga granskats. Några nämnder hade ett mycket stort antal ärenden och då har mellan 19 och 25 ärenden granskats. Hos några nämnder granskades, av olika skäl, ett urval om enbart 13 eller 14 ärenden. Urvalen har gjorts slumpmässigt utifrån nämndernas förteckningar. Granskningsperioden har varit från första juli 2004 fram till granskningstillfället hösten 2005. För avhysningsärendena var granskningsperioden dock hela 2004. Granskningarna har skett efter särskild mall.

Länsstyrelsen har vid besöken på socialkontoren, i anslutning till granskningen, intervjuat ansvarig enhetschef och en eller flera socialsekreterare.

Varje nämnd har fått ett separat tillsynsbeslut.

Länsstyrelsens utgångspunkter vid granskningen

Länsstyrelsen har utgått från följande punkter som lyfts fram i Socialstyrelsens och länsstyrelsernas rapport ”*Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd*”

- fokusera på barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd,
- vid långvarigt ekonomiskt bistånd i samarbete med föräldrarna uppmärksamma barnets behov och situation med tydlig koppling till den ekonomiska situationen,
- vid behov och i samråd med föräldrarna göra hembesök för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov,
- vid behov och i samråd med föräldrarna tala med barnet, med beaktande av dess ålder och mognad, för att bedöma vilket bistånd familjen behöver med hänsyn till barnets behov,
- bedöma vad som är barnets bästa utifrån en helhetsbedömning, med stöd i lokala riktlinjer och policydokument, barnkonventionen och med hjälp av de kunskaper som finns om barn och barns behov,
- upprätta arbetsplaner för hur självförsörjning ska uppnås där barnets situation ingår som en del,
- bevaka barns behov inom särskilt viktiga områden, t.ex. boende, umgänge med föräldrar, hälsa, fritidsaktiviteter och ungdomars ferieinkomster,
- dokumentera hur barnets behov beaktats, vilka eventuella överväganden som gjorts och hur detta påverkat beslutet. Detta gäller såväl vid negativa som positiva beslut.

Resultatet av granskningen

Nämndernas riktlinjer och policy

Nämndernas riktlinjer och policydokument varierar men flertalet nämnder uppger att de har någon form av riktlinjer/policydokument/inriktningsmål om barnperspektiv i ekonomiska biståndsärenden. Tre nämnder har i remissvaren angett att riktlinjer helt saknas. Två av dessa har dock uppgett att riktlinjer håller på att tas fram.

Flera nämnder har checklistor med frågeställningar som handläggarna ska tänka på när det finns barn i familjerna. Barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd lyfts fram. Några nämnder har i riktlinjerna angett att konsekvensbeskrivningar för barn ska göras vid beslut. I flera remissvar poängteras att *barnperspektivet* hålls levande genom att alltid tas upp på regelbundna temadagar eller metodhandledningar. Detta framhölls också vid flera av intervjuerna.

Länsstyrelsen har vid de tidigare granskningarna av barnperspektivet i avhysningsärenden funnit att få av nämnderna har utfärdat riktlinjer på området och så är det också i denna granskning. Det är bara tre nämnder, som redovisat riktlinjer för avhysningsärenden i barnfamiljer. I dessa riktlinjer ingår bland annat att barn- och familjenhet alltid kopplas in vid avhysningsärenden liksom att socialtjänsten alltid ska närvara vid avhysningstillfällen. Vid intervjuerna framkom dock att riktlinjer/rutiner finns i större utsträckning än vad som redovisats till Länsstyrelsen. Rutinerna innehåller oftast krav på större aktivitet i avhysningsärenden där det finns barn än för ärenden utan barn. Till exempel att hembesök ska göras om familjen inte själv tagit kontakt efter brev från socialtjänsten. Hos många av nämnderna finns också riktlinjer för bostadskostnader och hyresskulder där ett barnperspektiv ingår.

Genomgående framhölls vid intervjuerna att nämndens strävan är att barnfamiljer inte ska vräkas.

Långvariga ärenden ekonomiskt bistånd

Länsstyrelsen har granskat 294 långvariga ekonomiska biståndsärenden. Hos 14 nämnder har ett urval om mellan 13 och 25 ärenden granskats. Sju nämnder hade femton eller färre långvariga ärenden och personakterna i samtliga ärenden har där granskats. En kommun, Essunga, hade inget långvarigt ärende.

I flertalet kommuner var familjer med ensamstående mödrar i klar majoritet och det samma gällde stadsdelsnämnderna i Göteborg. I tre kommuner var det fler sammanboende föräldrar än ensamstående. Ett mindre antal familjer med ensamstående fäder fanns också bland de granskade ärendena. Några av dessa hade enbart ”umgängesbarn”. En stor del av familjerna har haft löpande ekonomiskt bistånd i flera år, cirka 20 % har varit aktuella sedan år 2000 eller tidigare. Över hälften av dessa bor i Göteborg. Många har också tidigare perioder av långvarigt försörjningsstöd. Påfallande ofta finns psykisk ohälsa hos en eller båda föräldrarna.

Kontakt

Länsstyrelsen har granskat hur handläggarnas kontakt med familjerna ser ut. I elva kommuner hade handläggarna träffat klienterna en gång per månad eller oftare under hela granskningsperioden. I tre kommuner och i stadsdelsnämnderna i Göteborg varierade antalet personliga kontakter. I några ärenden förekom besök på socialkontoret varje månad, i vissa varannan månad. Oftast skedde kontakten mer sällan, ett par gånger under granskningsperioden.

I fem stadsdelsnämnder i Göteborg och i två kommuner förekom ärenden där handläggare och klient inte träffats alls under granskningsperioden. Detta gäller i sammanlagt 30 ärenden.

Telefonkontakt och brevkontakt förekommer i stor utsträckning.

Hembesök fanns dokumenterat i sammanlagt 55 ärenden, fördelat på elva kommuner och fyra stadsdelsnämnder i Göteborg. Hos flera nämnder förekommer att hembesöken görs gemensamt med socialsekreterare inom barn - och familjeenheterna. Några nämnder har en uttalad policy att hembesök ska göras i alla långvariga försörjningsstödsärenden, men har inte alltid kunnat leva upp till detta.

I sammanlagt 54 ärenden framgår av dokumentationen att handläggaren har träffat barnen i familjerna, antingen vid hembesök eller vid besök på socialkontoret. Dessa ärenden är fördelade på tio kommuner och fyra stadsdelsnämnder i Göteborg. I några mindre kommuner har handläggaren träffat barnen i cirka hälften av ärendena. I övriga gäller det mer enstaka ärenden. En del av de intervjuade har uppgett att de träffar barnen i större utsträckning än som finns dokumenterat.

Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt med regelbundna personliga träffar mellan socialtjänsten och familjen för att kunna arbeta med ett barnperspektiv. Handläggarna behöver få information om hur barnen har det i till exempel skolan och med fritidsaktiviteter samt ge information om socialtjänstens möjligheter till ekonomiskt eller annat bistånd. Länsstyrelsen anser att hembesök är ett bra sätt att träffa barn och föräldrar och ett bra tillfälle att kunna prata med barnen.

Arbete mot självförsörjning

En aspekt av ett barnperspektiv i vidare bemärkelse är att arbeta för att föräldrarna blir självförsörjande. Länsstyrelsen har vid granskningen sett att det hos nämnderna pågår ett aktivt arbete kring detta, med bland annat särskilda resursteam, utredningar av arbetsförmåga, samarbete med arbetsförmedling och försäkringskassa. De nämnder som inte träffar alla klienter varje månad har vanligtvis prioriterat att ha täta träffar med dem som bedöms kunna bli självförsörjande.

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att nämnderna också i ärenden med föräldrar som inte är aktuella för arbete, har en regelbunden kontakt med personliga träffar. Risken är annars att barnen i dessa familjer uppmärksammas i mindre grad.

Beslut utifrån barns bästa

Länsstyrelsen har granskat om familjerna beviljats bistånd där motiveringen varit utifrån ”barns bästa”. I flertalet kommuner och i samtliga stadsdelsnämnder i Göteborg fanns det sådana beslut i över hälften av ärendena. I tre kommuner fanns beslut utifrån ”barns bästa” i mindre än hälften av ärendena. Totalt sett fanns sådana beslut i 192 ärenden. I många ärenden fanns ett flertal beslut.

Många av besluten gäller fritidsaktiviteter för barn, till exempel medlemsavgift i idrottsförening, idrottsutrustning, cykel och cykelhjälm, avgift för musikskola eller dansskola. Flera beslut avser kostnader för att göra något extra på sommaren till exempel Lisebergsbesök, besök på Skara sommarland, resa till släktingar, lägerkostnader, hyra av stuga eller inköp av campingkort. I Göteborg fanns flera exempel på att fritidskort, som gäller för resa i hela länet under helger och lov, beviljats till tonåringar. Till tonåringar hade också beviljats extrapengar i samband med skolavslutning/studenten.

I några kommuner beviljades särskilda pengar till jul. I till exempel Lerum hade den politiska nämnden beslutat att alla som varit aktuella i sex månader skulle erhålla särskild ”julpeng”. Andra nämnder beviljade detta efter individuell prövning.

Andra beslut utifrån barns bästa gäller matpengar när familjen står helt utan medel, hyresskulder eller andra bostadskostnader, telefonkostnader och elskulder, spädbarnsutrustning och hemutrustning.

I flera fall initierades behov om bistånd utifrån barns bästa av barn- och familjenhet när familjen var aktuell också där. Det framkom vid intervjuerna att socialsekreterare vid barn -och- familjenhet kan ha delegation att bevilja bistånd till kostnader för särskilda ändamål för barnen. Dessa beslut syns inte i Länsstyrelsens granskning.

I en kommun uppgav de intervjuade att nämnden genom olika riktlinjer/beslut gett uttryck för att barnens behov ska tillgodoses inom riksnormen även vid långvarigt socialbidragsberoende. Till exempel hade nämnden beslutat att extra busskort till ungdomar på sommaren och julpengar inte längre ska beviljas. Länsstyrelsen uppfattade att detta påverkar handläggarna att i mindre utsträckning efterfråga barns behov och informera om möjligheten att ansöka utöver norm.

Länsstyrelsen kan konstatera att möjligheten att besluta om förhöjd norm bara använts i ett enda av de granskade fallen. Det gällde en tonårsflicka som beviljades ett extrabelopp varje månad som utbetalades direkt till henne.

Länsstyrelsen vill framhålla vikten av att handläggarna informerar familjerna om möjligheten att ansöka om bistånd utöver riksnormen. Vid avslag på ansökningar om bistånd till barn är det viktigt att dokumentera vilka övervägande som gjorts om de konsekvenser beslutet får för barnet.

Ferieinkomst

Inte i något fall i granskningen hade familjens försörjningsstöd reducerats på grund av ungdomars ferieinkomster. I några kommuner framkom vid intervjun att nämnderna antagit särskilda riktlinjer för hur ungdomars ferieinkomst ska beräknas. De riktlinjer Länsstyrelsen fått uppgift om innebär att ett ”fribelopp” inte ska medräknas i familjens inkomster. I en kommun uppgavs att socialsekreterarna har möjlighet att agera för förtur till kommunala feriearbeten.

Länsstyrelsen vill poängtera att barn aldrig har någon underhållsskyldighet mot föräldrar eller syskon.

Länsstyrelsen anser att handläggarna bör informera om de möjligheter till kommunalt feriearbete som finns.

Funktionshindrade barn

Länsstyrelsen har i granskningen speciellt noterat förekomst av barn med funktionshinder. I arton familjer fanns det barn med olika former av funktionshinder, i en familj var det två barn. Länsstyrelsen ansåg att en nämnd inte tillräckligt uppmärksammat de funktionshindrade barn som fanns i två familjer. I övrigt hade som regel särskild hänsyn tagits till dessa barn i bedömningar och beslut.

Länsstyrelsen vill understryka att familjer med funktionshindrade barn ofta är speciellt belastade både ekonomiskt och i andra avseenden. Det är viktigt att handläggarna är uppmärksamma på detta och informerar föräldrarna om möjligheter att få hjälp. Det är också viktigt att handläggarna har en helhetssyn i sitt arbete.

Rättssäkerhet i handläggningen

Handläggningen har till övervägande del skett på ett rättssäkert sätt. Det stora flertalet ansökningar behandlas utan dröjsmål med beslut omgående eller inom några få dagar, besluten är motiverade och besvärshänvisning lämnas vid avslagsbeslut.

Länsstyrelsen fann dock i ett drygt tiotal ärenden brister i rättssäkerheten. En kommun fick allvarlig kritik i ett avhysningsärende där en kvinna fått avslag på ansökan om hyresskuld genom ett ”preliminärt beslut” fattat av en ”samrådsgrupp”. I samma kommun fanns brister i ytterligare två ärenden. En kommun fick kritik för brister i fyra ärenden (hela ansökan hade inte prövats, skriftligt avslag först på begäran från enskild och lång handläggningstid i två fall). I en kommun förekom i ett par fall att delavslag inte hade lämnats och en kommun hade gjort avdrag för återbetalning av hyresskuld i löpande försörjningsstöd. Ytterligare två ärenden med brister (hos olika nämnder) gällde lång handläggningstid och att en person upprepade gånger fick begära att en ansökan skulle prövas.

Länsstyrelsen vill poängtera att den enskilde alltid måste kunna förlita sig på att handläggningen sker på ett rättssäkert sätt, i enlighet med bestämmelserna i socialtjänstlagen och förvaltningslagen. Det är därför viktigt att handläggningsrutiner regelbundet ses över och går igenom med handläggarna.

De brister som Länsstyrelsen funnit i denna tillsyn gäller dock enstaka ärenden i några kommuner och inte några genomgående brister.

I sammanhanget vill Länsstyrelsen också framhålla den personliga kontakten i handläggningen som ytterligare en aspekt av rättssäkerhet. Regelbundna personliga kontakter kan ha betydelse för rättssäkerheten till exempel genom möjlighet att lämna information och att sökande får träffa den person som fattar beslut.

Dokumentation

Dokumentationen varierar i omfattning och kvalitet. I stor uträkning saknas dokumentation om barnen som möjliggör systematisk uppföljning. Arbetsplaner finns i många ärenden men de gäller enbart föräldrarna och inte barnen. Oftast finns uppgifter om barnens situation i de löpande anteckningarna. I flera ärenden kunde Länsstyrelsen enbart av innehållet i besluten se hur och att ett barnperspektiv tillämpades men övrig dokumentation om barnen var bristfällig. Grundutredningarna är i flera fall gamla och ej aktuella, men i några nämnder fanns aktuella grundutredningar i samtliga ärenden. I en kommun användes ett dataprogram som inte medgav att grundutredningen kunde användas som uppföljningsdokument.

I stadsdelsnämnderna i Göteborg införs dokumentation enligt DUR -modellen (*Dokumentation/Utvärdering/Resultat*), som har en speciell utredningsmall med särskilda frågor om barnen. Denna modellen möjliggör en systematisk uppföljning.

Länsstyrelsen anser att det ska finnas en aktuell grundutredning i alla ärenden. I denna ska också barnens situation och behov framgå liksom om familjen är aktuell på annan enhet. Med en sådan utredning finns underlag för en regelbunden systematisk uppföljning. En sådan uppföljning bör ske åtminstone årligen.

Helhetssyn

Hos flertalet nämnder fanns ärenden som också var aktuella på annan enhet inom socialtjänsten, huvudsakligen barn och familjeenhet. Detta framkom på olika sätt i dokumentationen men fanns som regel inte systematiskt dokumenterat. Två nämnder hade inga ärenden som var aktuella på annan enhet.

Hos flera nämnder framgick att det finns bra samarbete mellan enheterna, att gemensamma hembesök görs och att handläggarna har regelbunden kontakt, vilket bidrar till att synliggöra olika behov hos familjerna och barnen. I Mölndal har samarbete inletts i att skriva vissa utredningar gemensamt. En utredning i ett avhysningsärende hade gjorts på detta sätt och barnperspektivet var i denna utredning mycket bra belyst.

I Högsbo stadsdelsnämnd i Göteborg skiljer sig organisationen från flertalet kommuner och nämnder genom att socialsekreterarna på Familjenheten och Vuxenenheten handlägger också ekonomiskt bistånd i sina ärenden. De uttryckte vid intervjun entydigt att detta är bra för att kunna ha en helhetssyn i arbetet.

Länsstyrelsen anser att nämnderna bör ha system för hur samarbetet mellan olika enheter ska ske. Helhetssynen är en av grundprinciperna i SoL och innebär med nödvändighet samarbete mellan handläggare i ekonomiskt bistånd och handläggare vid andra enheter inom socialtjänsten.

Avhysningsärenden

I denna granskning ingår 35 avhysningsärenden i sju kommuner. Av dessa är nio ärenden från stadsdelsnämnder i Göteborg. Avhysningarna har verkställts i 19 ärenden, fördelat på samtliga sju kommuner. För huvuddelen av ärendena gäller att avhysning skett på grund av att hyresvärden, oavsett socialtjänstens insatser, inte längre accepterat familjen som hyresgäst. Anledningen är mestadels både upprepade hyresskulder och upprepade störningar/misskötsamhet. Nämnderna har genomgående varit aktiva och ordnat nya boenden med andrahandskontrakt, i många fall tillsammans med andra insatser.

Länsstyrelsen har funnit att nästan alla avhysningsärenden har handlagts på ett bra sätt utifrån ett barnperspektiv och att särskild hänsyn har tagits till barnens situation när nämnderna har försökt finna lösningar på ny bostad för familjen.

I de ärenden där avhysning inte verkställts har nämnderna oftast beviljat bistånd till hyresskuld. I flera fall har också annan insats beviljats till exempel ekonomisk rådgivning, förmedling av familjens inkomster och andrahandskontrakt.

I några ärenden fanns så stora problem att barnen inte kunde bo kvar i familjen. I en familj blev barnen placerade i familjehem i samband med vräkningen då det uppdagades att mamman hade missbruksproblem och att hemmet var grovt vanskött. I en annan familj med missbruksproblem hos mamman, flyttade barnet till pappan vid vräkningen och mamman ordnade själv ett annat boende. I ett tredje fall fick en tonårsflicka eget boende sedan den ensamstående pappan tackat nej till den lägenhet som erbjöds efter vräkningen.

I några fall var familjerna okända och hördes aldrig av eller återkom inte med begärda uppgifter till utredning och hade flyttat då vräkningen verkställdes. Två av dessa fall gällde ”umgängesbarn”. En familj meddelade att de skulle flytta till en släkting och ville inte ansöka om hyresskulden.

I en familj uppdagades ett stort socialbidragsbedrägeri samtidigt som ansökan gjordes om bistånd till hyresskuld. Familjen återtog sin ansökan om ekonomiskt bistånd och vräkningen verkställdes. Familjen fick hjälp med akutboende i samband med vräkningen och ansökte senare om bistånd till andrahandskontrakt.

En familj var uppsagd på grund av en tvist om reparationsskuld med hyresvärden. Hovrätten dömde till omedelbar avflyttning för familjen, som hade många barn, men själv kunde ordna en andrahandslägenhet. De fick hjälp med flyttkostnader och med magasineringskostnader.

I ett ärende har Länsstyrelsen dock riktat allvarlig kritik mot en kommun för att inte ha prövat en kvinnas ansökan om hyresskuld på ett riktigt sätt utan i ett ”preliminärt” beslut hänvisat henne till att tillsammans med barnets far, som hon inte bodde ihop med, försöka lösa situationen. Socialtjänsten lyckades sedan inte få kontakt med kvinnan och lägenheten var tom vid vräkningen.

I de granskade stadsdelsnämnderna i Göteborg har alla utom Högsbo särskilda boendesekreterare. Alla de intervjuade hos dessa nämnder framhåller boendesekreterarnas stora betydelse för att aktivt kunna arbeta med att förebygga avhysningar och komma in i ett tidigt skede i dessa ärenden. I de ärenden som ändå går till vräkning finns alltid boendesekreteraren med. I Mölndal och Kungälv finns också boendesekreterare men där går större delen av deras arbetstid till handläggning av sociala kontrakt.

Länsstyrelsens uppfattning, är att det i varje kommun bör finnas någon/några handläggare som bevakar hyresskulder respektive avhysningsärenden. Länsstyrelsen anser också att hembesök alltid ska göras i dessa ärenden och att det är lämpligt med samarbete med barn- och familjeenhet.

Vid utredningar i avhysningsärenden är det särskilt viktigt att det i beslutsunderlaget finns barnkonsekvensanalyser, det vill säga vad olika ställningstagande får för konsekvenser för barnen i familjen.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen har vid granskningen funnit att flertalet nämnder har ett arbetssätt som innefattar ett barnperspektiv i handläggningen av långvariga ekonomiska biståndsärenden och avhysningsärenden. Hos några nämnder behöver dock arbetet utvecklas vidare. Flertalet nämnder har någon form av riktlinjer/policydokument/inriktningsmål om barnperspektiv i ekonomiska biståndsärenden. Många nämnder har återkommande temadagar och metodhandledning då *barnperspektivet* diskuteras.

Handläggningen sker till övervägande delen på ett rättssäkert sätt. De brister i handläggningen som Länsstyrelsen funnit gäller enstaka ärenden i några kommuner och inte några genomgående brister. Länsstyrelsen vill framhålla betydelsen av personlig kontakt i detta sammanhang. Hos några av nämnderna var de personliga sammanträffandena anmärkningsvärt få. Länsstyrelsen anser att regelbunden personlig kontakt är viktig både ur rättsakerhetssynpunkt och för att kunna ha ett barnperspektiv.

Avhysningsärendena har med få undantag handlagts på ett bra sätt utifrån ett barnperspektiv. I de ärenden som gått till vräkning har särskild hänsyn tagits till barnens situation när nämnderna har försökt finna lösningar på ny bostad för familjen.

Dokumentationen har brister hos många av nämnderna och behöver utvecklas så att regelbunden systematisk uppföljning kan ske. Nämnderna behöver också förbättra dokumentationen av de bedömningar som görs av konsekvenserna för barn inför olika beslut.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

